

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 23Co/142/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2612205193
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Jankovičová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2612205193.1

Uznesenie

Krajský súd Trnava v právnej veci navrhovateľa: CETELEM SLOVENSKO, a.s., IČO: 35 787 783, Panenská 7, Bratislava, práv. zast.: Advokátska kancelária JUDr. Marek Czompoly, s.r.o., Bratislava, Ventúrska 16, proti odporcovi: A. R., nar. XX.XX.XXXX, bydlisko L. H., Y. XXX, o zaplatenie 653,94 eur s príslušenstvom, na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu v Senici č. k. 6C/48/2012-39 zo dňa 9. novembra 2012, v časti zamietnutia a súvisiacej časti náhrady trov konania, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvého stupňa sa v napadnutej časti výroku zamietnutia návrhu a súvisiacej časti o náhrade trov konania ruší a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Prvostupňový súd rozhodol, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi sumu 407,22 € spolu s úrokom z omeškania 9,25 % zo sumy 97,41 € od 16.6.2011 do zaplatenia a 9,5 % zo sumy 309,81 € od 1.9.2011 do zaplatenia, všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku. Vo zvyšku súd návrh zamietol. O trovách rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Súd mal preukázané z odstúpenia od úverovej zmluvy zo dňa 9.8.2011, že navrhovateľ vyzval odporcu na zaplatenie dlžnej sumy vo výške 193,74 €, ktorá vznikla v dôsledku čerpania finančných prostriedkov revolvingového úveru v celkovej výške 158,57 € poskytnutého navrhovateľom odporcovi. Vzhľadom na omeškanie so splácaním úveru sa úver stal ku dňu 15.6.2011 splatným v celom rozsahu. Dlžná suma vo výške 193,74 € pozostáva zo sumy istiny úveru vo výške 158,57 €, zo sumy zmluvnej pokuty za omeškanie so splácaním úveru vo výške 19,39 € a zo sumy 15,78 €, predstavujúca dlžné úroky, poplatky a poistné. Aplikoval potom § 2 písm. a) ,b) a § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch § 53 ods. 1, § 53 ods. 4 písm. k/ , § 53 ods. písm. k/, § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka a § 517 ods. 1, veta prvá a ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení neskorších zmien a doplnkov odôvodnil súd I. stupňa, že navrhovateľ tvrdil, že okrem omeškaných splátok si uplatňuje aj zvyšnú dlžnú sumu poskytnutého úveru, úrok z úveru a poplatky za poistné. V tomto smere je nutné uviesť, že pre neprijateľnú zmluvnú podmienku, navrhovateľ" nemá právo požadovať od odporcu nič navyše, len naozaj poskytnuté plnenie, teda skutočne poskytnutú sumu. Nemá právo požadovať od neho mesačné splátky, ktoré obsahujú aj úroky. Nemá právo požadovať od neho požadovať ani úroky z úveru ani poplatky z poistenia úveru, pretože ide o absolútne neprijateľné zmluvné podmienky v spotrebiteľských zmluvách, ktorá obsahujú dojednania o úrokoch, poplatkoch a o poistnom. Odporca tak nemá povinnosť vrátiť nič navyše. Má povinnosť vrátiť len to, čo mu bolo naozaj, reálne poskytnuté zo strany navrhovateľa. Vzhľadom na vyššie uvedené navrhovateľ odporcovi reálne poskytol v zmysle zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 25.5.2010 celkom sumu 342,- €. Takúto sumu mal odporca vrátiť navrhovateľovi. Odporca doteraz vrátil navrhovateľovi sumu celkom 244,09 €. Takto dlhuje odporca navrhovateľovi ešte sumu 97,91 € (vyplatená 342,- € - uhradená 244,09 €). Navrhovateľ" však plnenie 244,09 € nesprávne započítal nielen na úhradu poskytnutých finančných prostriedkov, ale aj na úhradu úroku z úveru, poplatkov za výbery, poplatkov za vymáhania a iných poplatkov. Okrem tejto zmluvy uzatvoril navrhovateľ a odporca zmluvu

o poskytnutí spotrebiteľského revolvingového úveru, a to dňa 20.8.2010, na základe ktorej navrhovateľ poskytol odporcovi sumu 453,- €, z ktorej odporca navrhovateľovi vrátil len sumu 143,19 €. Odporca teda dlhuje navrhovateľovi ešte sumu 309,81 € (vyplatená 453,- € - uhradená 143,09 €). Rovnako aj pri tejto zmluve navrhovateľ plnenie 143,09 € nesprávne započítal nielen na úhradu poskytnutých finančných prostriedkov, ale aj na úhradu úroku z úveru, poplatkov za výbery, poplatkov za vymáhania a iných poplatkov. Jeho postup vzhľadom na neprijateľnú zmluvnú podmienku v predmetných spotrebiteľských úveroch bol preto v rozpore so zákonom. Nemal totiž nárok na úroky, ani na poplatky ani na zmluvnú pokutu. Plnenia poskytnuté odporcom navrhovateľovi súd zohľadnil ako vrátenie dlžných súm, ktorú navrhovateľ odporcovi poskytol. Odporca dlhuje zo súm, ktoré mu navrhovateľ reálne poskytol, len zvyšné vyššie uvedené sumy, a to 97,91 € a 309,81 €, pričom nedlhuje mu nič na poplatkoch, ani na zmluvnej pokute, ani na úrokoch. Z týchto dôvodov preto súd mohol vyhovieť návrhu navrhovateľa len čiastočne, a to do výšky dlhu 407,72 €. Ako nedôvodný musel zamietnuť návrh navrhovateľa vo zvyšku s poukazom na to, že je výška úrokovej sadzby dohodnutá v spotrebiteľskej zmluve neprimerane vysoko v pomere k celkovému zmluvnému záväzku, ide o neprijateľnú podmienku, ktorá je podľa § 53 ods. 5 OZ absolútne neplatná. Ustanovenie § 53 OZ vychádza z toho, že predovšetkým spotrebiteľ v dobrej viere uzatvára zmluvu s dodávateľom, od ktorého očakáva, že vzhľadom na jeho podnikanie a ponúkaný tovar a služby koná profesionálne a oproti spotrebiteľovi so znalosťou ponúkaného tovaru a služieb, čo zodpovedá poctivému prístupu v podnikaní. V prípade, že dodávateľ požaduje od spotrebiteľa sankciu za porušenie jeho zmluvných povinností a táto je v nepomere k jeho plneniu, je neplatná. Predmetné ustanovenie vyžaduje, aby dodávateľ pri vytváraní podmienok v spotrebiteľských zmluvách konal v súlade s dobrými mravmi, nakoľko spotrebiteľ nemá pri uzatváraní spotrebiteľskej zmluvy vzhľadom na rozsah a formu zmluvných podmienok reálnu možnosť ovplyvniť ich obsah, prípadne ich vôbec pochopiť. Zmluvné strany sú oprávnené dohodnúť úrokovú sadzbu pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti. Jej výška, napriek tomu, že ju zákon nijakým spôsobom neohraničuje, by mala byť v súlade s ust. § 3 ods. 1 OZ, teda v súlade s dobrými mravmi. Nie je preto prijateľné, aby spotrebiteľovi vznikla povinnosť platiť neprimerane vysoké zmluvné úroky z omeškania bez ohľadu na to, či počas doby splácania porušil zmluvnú povinnosť na začiatku tejto doby alebo až na jej konci. Navrhovateľ neprihliadal v tomto smere na tie situácie, v ktorých by odporca ako spotrebiteľ mohol po celú dobu splácania riadne plniť svoje povinnosti a úver prestať splácať až krátko pred jeho splatením. Súd neprijateľnosť zmluvnej úrokovej sadzby vyhodnotil v kontexte s ustálenou súdnou praxou a právoplatnou judikatúrou, poukazujúc na rozsudok KS v Prešove, sp. zn. 15Co 52/2011. Podľa ustanovenia § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka vzniklo navrhovateľovi právo požadovať od odporcu ako dlžníka, popri plnení, aj úroky z omeškania z dlžnej sumy, keďže ide o omeškание s plnením peňažného dlhu. Súd preto dospel k záveru, že navrhovateľ žiada oprávnené úrok z omeškania, a preto zaviazal odporcu zaplatiť navrhovateľovi úrok z omeškania vo výške 9,25 % zo sumy 97,91 € od 16.6.2011 do zaplataenia a 9,5 % zo sumy 309,81 € od 1.9.2011 do zaplataenia, ktorý je v súlade s § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z.. O trovách konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 2. O.s.p. a pretože mal navrhovateľ vo veci úspech len čiastočný, rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodov ustanovenia § 205 ods. 1 písm. d) a f) O.s.p. , pretože prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam ako aj zato, že vec nesprávne právne posúdil. v Žalobca sa domáhal nároku titulom neuhradených záväzkov žalovaného uzavretej Zmluvy o poskytnutí spotrebiteľského úveru zo dňa 25. 5. 2010. Na základe tejto zmluvy bol poskytnutý u Bara vo výške 342 eura na zakúpenie spotrebného tovaru u predajcu tak, že na základe žiadosti žalovaného o financovanie nachádzajúcej sa pod písmenom G) lícovej strany úverovej zmluvy uhradil sumu zodpovedajúcu výške poskytovaného úveru priamo na účet predajcu. Žalovaný na tom istom mieste zmluvy prehlásil, že mu predmet financovania bol riadne dodaný. Takto poskytnutý úver sa zaviazal žalovaný splácať žalobcovi formou 12 pravidelných mesačných splátok vo výške 34,87 eura spolu 418,44 eura so splatnosťou prvej splátky 15. 6. 2010. Žalovaný v skutočnosti uhradil žalobcovi len sumu 244,09 eura. Pretože žalovaný sa omeškal so splácaním úveru. Preto účtoval žalobca žalovanému v súlade s bodom V - 3 a V - 5 všeobecných úverových podmienok tvoriacich súčasť predmetnej zmluvy zmluvné pokuty a poplatky v celkovej výške 19,39 eur. 15. 6. 2011 nastala zročnosť poslednej dohodnutej splátky, čím sa stal splatný celý dlh žalovaného. Ku dňu podania žaloby podľa predloženého výpisu z úverového účtu predstavoval dlh žalovaného 193,74 eur pozostávajúci zo zvyšku dlžnej úverovej istiny vo výške 158,57 eura, z dlžných úrokov z úveru vo výške 15 C 88 euro, z dlžných zmluvných poplatkov a pokút za omeškание vo výške 19,39 eura. Okrem toho sa domáhal zaplataenia úrokov z omeškania 9,25 % ročne zo sumy

174,35 eura od 16. 6. 2011 až do zaplatenia. V dôsledku nesplnenia dohodnutých splátok zo strany žalovaného žalobca odstúpil v súlade s bodmi IV. - 4. - 2, III. - 6 - 1. a V. - 5 VÚP D dňa 11. 7. 2011 od úverovej zmluvy. Odstúpenie bolo doručené 13. 7. 2011 a 31. 8. 2011 sa odstúpenie stalo účinným a dlh žalovaného sa stal splatným v celom rozsahu (bod V. - 5 VÚP). v odvolaní poukázal odvolateľ na ustanovenie § 497 a 502 ods. 1 Obchodného zákonníka poukázala tiež na bod V. - 3 VÚP s tým, že úrok je dlžník povinný zaplatiť ako odmenu za poskytnutie peňažných prostriedkov v od doby poskytnutia peňažných prostriedkov do doby ich vrátenia. Nie je možné spotrebiteľských úveroch porovnávať úrokovú sadzbu komerčných bánk s úrokovými sadzbami nebankových subjektov, ktoré tieto úvery poskytujú a to z dôvodu rozdielného zabezpečenia pohľadávok z takýchto úverov žalobca je toho názoru, že úroková sadzba vo výške 39 % ročne bola v danom čase a na mieste uzatvárania úverového vzťahu s prihliadnutím nadržú úveru, jeho výšku dobu splatnosti obvyklá a primeraná preto nesúhlasil so záverom súdu, že dojednanie o úroku je neprijateľná podmienka je toho názoru, že súd mal priznať aj dlžné úroky z úveru zo zmluvy zo dňa 25. 5. 2010 vo výške 15,78 eura a zo zmluvy zo dňa 20.. V 8.2010 vo výške 55 C 91 eura, mal priznať úroky z dlžnej úverovej istiny po odstúpení od úverovej zmluvy zo dňa 20. 8. 2010 vo výške 39 % ročne zo sumy 355,49 euro od 5. 7. 2011 do zaplatenia. Tiež nesúhlasil so záverom súdu, že poplatok za poistenie je neprijateľnou zmluvnou podmienkou. Poukázal na oboznámenie žalovaného s Rámčovými zmluvami o poistení a tiež aj so zmluvami v čase podpisu zmluvy a aktuálnymi všeobecnými poistnými podmienkami čo prehlásil časti D zmluvy, súhlasil s nimi, vybral si práve tento súbor poistenia a potvrdil to svojím podpisom. Všetky dojednania a poistné podmienky boli v zmluve uvedené jasne a zrozumiteľne a sám žalovaný si zvolil, že poistenie prijíma, žalobca preto má nárok na dlžné poistné za úveru vo výške 10,78 euro, ktoré bolo súčasťou mesačných splátok splatných do odstúpenia od úverovej zmluvy zo dňa 20.8.2010. Ďalej poukázala na bod III . - 4. - 1 UP, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou oboch úverových zmlúv, keď je klient povinný riadne a včas splácať poskytnutý úver a to vo forme dohodnutých pravidelných mesačných splátok. Žalobca bol preto oprávnený účtovať čiastkové úhrady žalovaného najprv na úhradu splatných úrokov, poplatkov podľa zmluvy o úvere, prípadne podľa sadzobníka poplatkov platného v deň čerpania úveru, vrátane Žiarsky určenej na úhradu poistného a až prípadný zvyšok splátky použiť na úhradu istiny. Žalobca v priebehu konania riadne označila založil do súdneho spisu všetky relevantné dôkazy splnila nielen svoju dôkaznú povinnosť vyplývajúcu z ustanovenia § 79 ods. 1 O.s.p. a ustanovenia § 120 ods. 1 O.s.p. ako aj povinnosť tvrdeniach vyplývajúcu z ustanovenia § 79 ods. 1 O.s.p. Preto navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu 1. stupňa v napadnutej časti zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu nevyjadril

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§10 ods. 1 O.s.p.), po zistení že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 202 ods. 2 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi podaného odvolania (§ 212 ods. 1 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a dospel k záveru, že účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom a súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil a preto je nevyhnutné ho zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V zmysle ust. § 157 ods. 2 O.s.p., v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Rozhodnutie súdu ako orgánu verejnej moci nemusí byť totožné s očakávaniami a predstavami účastníka konania, ale z hľadiska odôvodnenia musí spĺňať kritériá uvedené v ust. § 157 ods. 2 O.s.p. Účastníkovi musí dať odpoveď na podstatné zásadné otázky a námietky spochybňujúce závery namietaného rozhodnutia v závažných a samostatne ovplyvňujúcich sa súvislostiach. Právo účastníka a povinnosť súdu na náležité odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplýva z potreby transparentnosti služby spravodlivosti, ktorá je esenciálnou náležitosťou každého jurisdikčného aktu. Citované zákonné

ustanovenie sa totiž chápe z hľadiska práv účastníka na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ktorého imanentnou súčasťou je aj právo na súdne konanie spĺňajúce garancie spravodlivosti, a toto ustanovenie treba vykladať a uplatňovať aj s ohľadom na príslušnú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP), porovnaj napr. rozsudok Garcia Ruiz vz. Španielsko z 21.01.1999, tak, že rozhodnutie súdu musí viesť presvedčivé a obsahovať dostatočné dôvody, na ktorých je založené. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia a musí sa posúdiť vo svetle okolností každej veci. Judikatúra ESLP teda nevyžaduje, aby na každý argument účastníka bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Geo Riadis vz. Grécko z 23.05.1997, Higgins vz. Francúzsko z 19.02.1998). Aj Ústavný súd Slovenskej republiky opakovane vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 36 ods. 1 Listiny je aj právo účastníka konania na takéto odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne, skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, tzn. s uplatňovaním nárokov a obranou proti takémuto uplatneniu, a že takéto odôvodnenie musí obsahovať aj rozsudok odvolacieho súdu (porovnaj uznesenie z 03.07.2003, sp. zn. IV.ÚS 115/2003). Ústavný súd vo svojom uznesení z 23.06.2004, sp. zn. III.ÚS 209/2004 vyslovil, že „súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a čl. VI. ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je aj právo účastníka na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, tzn. s uplatnením nárokov a obranou, proti takémuto uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky nastolené otázky účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, príp. dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia.

Porovnávajúc odôvodnenie preskúmaného prvostupňového rozhodnutia s kritériami uvedenými v ust. § 157 ods. 2 O.s.p. a s vyššie uvedenými kritériami pre odôvodnenie rozhodnutí je zrejmé, že prvostupňový súd sa s nimi náležite neriadil. Z odôvodnenia súdneho rozhodnutia musí vyplývať vzťah medzi skutkovými zisteniami a úvahami pri hodnotení dôkazov na jednej strane a právnymi závermi na strane druhej, čo v danom prípade plne absentuje. Odôvodnenie preskúmaného rozhodnutia je v celom svojom rozsahu všeobecné a teoretické, nekonkretizované pre danú vec.

Slovenský právny poriadok upravoval postavenie a ochranu spotrebiteľa nasledovne :

v zák. č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa, ktorý bol účinný v období od 31.12.1992 do 30.6.2007. Dňom 1.7.2007 nadobudol účinnosť nový zákon o ochrane spotrebiteľa č. 250/2007 Z.z., ktorý v ostatnom znení má v § 3 ods. 3 zakotvené, že každý spotrebiteľ má právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách. OZ č. 40/1964 Zb. definoval spotrebiteľské zmluvy v ust. § 52 rozdielne v období od 01.04.2004 do 31.12.2007 a rozdielne v období od 01.01.2008. S účinnosťou od 01.01.2008 Občiansky zákonník v § 52 ods. 1 spotrebiteľskú zmluvu definuje ako každú zmluvu bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľom podľa ods. 3 cit. ust. je pritom osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom podľa ods. 4 cit. ust. je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

Predmetný právny vzťah založený predmetnou zmluvou medzi navrhovateľom, ktorý pri uzatváraní a plnení zmluvy konal v rámci predmetu svojej obchodnej resp. inej podnikateľskej činnosti ako dodávateľom v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a ako podnikom v zmysle § 43 cit. zák. č. 610/2003 Z.z. a na druhej strane odporcom, ktorý pri uzatváraní a plnení predmetnej zmluvy nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a bol teda spotrebiteľom v zmysle § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka a podľa § 43 cit. zák. č. 610/2003 Z.z. účastníkom, je spotrebiteľským vzťahom a predmetná zmluva o pripojení je zmluvou spotrebiteľskou a treba naň aplikovať všetky ustanovenia týkajúce sa ochrany spotrebiteľa v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy.

V zmysle § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia predmetnej zmluvy, spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach

a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len „neprijateľná podmienka“). Ust. ods. 1 sa nevzťahuje podľa ods. 2 iba na predmet plnenia alebo cenu plnenia alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané. Podľa ods. 2 za individuálne dojednané zmluvné ustanovenia sa nepovažujú také, s ktorými mal spotrebiteľ možnosť oboznámiť sa pred podpisom zmluvy, ak nemohol ovplyvniť ich obsah. V ods. 3 potom zákonodarca demonštratívne vymenúva ktoré ustanovenia uvedené v spotrebiteľskej zmluve sa považujú za neprijateľné podmienky. Medzi ne novelou Občianskeho zákonníka zák. č. 568/2007 Z.z. s účinnosťou od 1.1.2008 bolo zakotvené písm. k) v zmysle ktorého za neprijateľnú podmienku sa považuje i ustanovenie, ktoré požaduje od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako sankciu spojenú s nesplnením tohto záväzku. Podľa ods. 5 cit. § 53 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

V zmysle § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka v uvedenom znení, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. Toto ustanovenie je zachované v Občianskom zákonníku v nezmenenej podobe od účinnosti piatej hlavy o spotrebiteľských zmluvách. Ostatne citované ustanovenie je kogentné a zakotvuje zákaz, aby sa zmluvné podmienky v spotrebiteľskej zmluve odchyľili od Občianskeho zákonníka takým spôsobom, že je to v neprospech spotrebiteľa. V zmysle ods. 2 tohto ustanovenia v pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

V zmysle Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, ktorá síce nie je pre členské štáty EÚ priamo záväzná, avšak predstavuje interpretačné pravidlo a ktorá už bola transponovaná do právneho poriadku Slovenskej republiky, v zmysle čl. 2 písm. a) nekalé podmienky znamenajú zmluvné podmienky definované v čl. 3.

Podľa čl. 3 bod 1 cit. smernice zmluvná podmienka, ktorá nebola individuálne dohodnutá sa považuje za nekalú, ak napriek požiadavke dôvery spôsobí značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán vzniknutých na základe zmluvy k škode spotrebiteľa. Podľa bodu 2 podmienka sa nepovažuje za individuálne dohodnutú ak bola navrhnutá vopred a spotrebiteľ preto nebol schopný ovplyvniť podstatu podmienky najmä v súvislosti s predbežne formulovanou štandardnou zmluvou. Skutočnosť, že určité aspekty, podmienky alebo jedna konkrétna podmienka boli individuálne dohodnuté, nevylučuje uplatňovanie tohto článku na zvyšok zmluvy, ak celkové hodnotenie zmluvy naznačuje, že aj napriek tomu ide o predbežne formulovanú štandardnú zmluvu. Keď predajca alebo dodávateľ vznesie námietku, že štandardná podmienka bola individuálne dohodnutá, musí o tom podať dôkaz. Podľa bodu 3 príloha smernice obsahuje indikatívny a nevyčerpávajúci zoznam podmienok, ktoré sa môžu považovať za nekalé.

V zmysle čl. 4 cit. smernice bez toho, aby boli dotknuté ust. čl. 7, nekalosť zmluvných podmienok sa hodnotí so zreteľom na povahu tovaru alebo služieb, na ktoré bola zmluva uzatvorená a na všetky okolnosti súvisiace s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy, alebo na inú zmluvu, od ktorej závisí.

Podľa čl. 6 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby nekalé podmienky použité v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľom zo strany predajcu alebo dodávateľa podľa ich vnútroštátneho práva neboli záväzné pre spotrebiteľa a aby zmluva bola podľa týchto podmienok naďalej záväzná pre strany, ak je jej ďalšia existencia možná bez nekalých podmienok.

Podľa čl. 7 bod 1 členské štáty zabezpečia, aby v záujme spotrebiteľov a subjektov hospodárskej súťaže existovali primerané a účinné prostriedky, ktoré by zabránili súvislému uplatňovaniu nekalých podmienok v zmluvách uzatvorených so spotrebiteľmi zo strany predajcov alebo dodávateľov.

Podľa prílohy tejto smernice bod 1. písm. e) medzi podmienky uvedené v čl. 3 ods. 3 okrem iných patrí i podmienka vyžadovať od spotrebiteľa, ktorý nesplnil svoj záväzok, aby zaplatil neprimerane vysokú sumu ako náhradu.

Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), bolo na navrhovateľovi ako dodávateľovi.

Podľa ust. § 153 ods. 3 O.s.p. súd môže v rozsudku, ktorý sa týka sporu zo spotrebiteľskej zmluvy, aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná.

Podľa ust. § 153 ods. 4 O.s.p., ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie, súd aj bez návrhu výslovne uvedie túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia.

Prvostupňový súd, keďže zamietal nárok na zaplatenie zmluvnej pokuty z toho dôvodu, že ustanovenia o zmluvnej pokute ako súčasť spotrebiteľskej zmluvy sú neprijateľnou podmienkou, ktorá spôsobuje nerovnováhu v právach zmluvných strán v neprospech odporcu ako spotrebiteľa, mal v zmysle ust. § 153 ods. 4 O.s.p. výslovne uviesť túto zmluvnú podmienku vo výroku rozhodnutia aj bez návrhu, ukladá mu to priamo ustanovenie zákona, pretože vyslovuje, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná a nepriznal takto plnenie z dôvodu takejto podmienky dodávateľovi, tzn. navrhovateľovi, v tejto časti návrh zamietol. Povinnosťou súdu bolo teda okrem zamietnutia žaloby vo výroku, výslovne uviesť zmluvnú podmienku, ktorú určil za neprijateľnú. Nestačí poukázať na už predchádzajúce rozhodnutia súdov, pretože medzi účastníkmi bola uzatvorená konkrétna zmluva, s konkrétnymi Všeobecnými obchodnými podmienkami, zmluva bola uzatvorená v inom období ako zmluvy v prejedávaných veciach. Hoci správne zdôvodňuje, že aj s poukazom na ust. § 53a ods. 1 O.z., vznikla navrhovateľovi povinnosť zdržať sa používania týchto neprijateľných podmienok vo všetkých zmluvách, vrátane zmluvy, ktorú uzavrel s odporkyňou, dôvod, pre ktorý zamietol časť návrhu je práve určením neprijateľnej podmienky v konkrétnej zmluve uzavretej s odporkyňou. (§ 153 ods. 3 O.s.p.) Bolo povinnosťou súdu uviesť vo výroku rozsudku zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach, ktorú považoval za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky, pretože na nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky (§ 153 ods. 4 O.s.p.). Navyše ani v dôvodoch rozsudku sa neuvádza odkaz ani citácia zmluvnej pokuty dohodnutej v Zmluve, alebo vo VÚP.

Neuvedením tejto podmienky sa stalo rozhodnutie súdu prvého stupňa nepreskúmateľným pre nezrozumiteľnosť, čím sa odňala účastníkom možnosť konať pred súdom, čo bolo dôvodom zrušenia rozhodnutia podľa ust. § 221 ods. 1 písm. f) aj h) O.s.p. a vrátenie veci súdu prvého stupňa podľa ust. § 221 ods. 2 O.s.p. (aj s výrokom o trovách konania, ktorý závisí od tohto rozhodnutia a zároveň bol tiež napadnutý odvolaním).

Úlohou súdu prvého stupňa bude vydať rozsudok, kde, ak určí, že určitá zmluvná podmienka v spotrebiteľskej zmluve je neprijateľná (v danom prípade zmluvná pokuta), tak výslovne musí uviesť túto zmluvnú podmienku vo výroku rozsudku, nestačí len zamietnuť túto časť nároku navrhovateľa. Preto musí prvostupňový súd vo veci opätovne rozhodnúť, aby jeho rozhodnutie bolo preskúmateľné a zrozumiteľné. Odvolací súd musel na túto vadu prihliadať, pretože mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. Výslovné uvedenie zmluvnej podmienky, ktorú určil súd za neprijateľnú vo výroku rozsudku, vyplýva priamo zo zákona z ust. § 153 ods. 4 O.s.p. Dôkazné bremeno preukázať, že dojednanie o zmluvnej pokute bolo individuálne dohodnuté pritom v zmysle cit. § 53 ods. 3 Občianskeho zákonníka (i čl. 3 bod 2 cit. Smernice 93/13/EHS), je na navrhovateľovi ako dodávateľovi.

Podľa ust. § 224 ods. 3 O.s.p. rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto konania.

Toto rozhodnutie bolo prijaté počtom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.